

Ekologia w wielkim mieście

POLSKI KLUB EKOLOGICZNY KOŁO MIEJSKIE W GLIWICACH

numer 1/2016

for the people, for the planet, for the future

Metale w Twoim telefonie

Prawie wszyscy posiadamy telefony komórkowe. Są nam coraz bardziej niezbędne. Nie tylko pełnią funkcję telefonu, mamy w nich wiele danych osobistych, ale również są naszą podręczną encyklopedią. Tak - bez telefonu trudno byłoby żyć, lecz niewiele z nas zdaje sobie sprawę, co jest potrzebne do produkcji tych urządzeń. Kluczowymi surowcami są metale: cyna, tantal, wolfram i złoto. Wydobywamy je głównie w krajach Globalnego Południa, często na terenach objętych od wielu lat konfliktem. Wyda-

wać by się mogło, że na świecie bogactwa naturalne są błogosławieństwem, szansą na dobrobyt ale nie akurat w tym przypadku. Duża część z nich wydobywana jest w regionach objętych konfliktami zbrojnymi, na przykład w Demokratycznej Republice Konga i innych krajach Afryki, Kolumbii czy Birmie, gdzie kopalnie znajdują się w rękach przestępczych grup zbrojnych, które stale dopuszczają się przemocy, gwałtów i łamania praw człowieka. Część pozyskiwanych w ten sposób cennych minerałów zyskała niechlubne miano minerałów konfliktu. Firmy, które się do tego przyczyniają to np. BHP Billiton firma wydobywca mająca siedzibę w Melbourne. Działa w 25 krajach. Uznawana jest za jedną z najbardziej kontrowersyjnych firm wydobywczych na świecie. Krytykowana była za negatywny wpływ społeczny i środowisko-

W tym numerze:

Bateria pomysłów - konkurs na całego

3

Współpraca w Dolinie Rzeki Białej

4

Ekologia w wielkim mieście

wy w wielu miejscach, w których prowadzi działalność. Zgodnie z rankingiem Reprisk, jest ona czwartą najbardziej kontrowersyjną firmą wydobywczą, „odpowiedzialną za zniszczenia środowiska, nadużycia praw człowieka oraz łamanie praw rdzennej ludności”.

Inna firma African Barrick Gold (ABG), spółka-

córka Barrick Gold (73% udziałów) to kanadyjska firma wydobywcza, która zarządza 27 kopalniami złota i jest tym samym największym producentem tego kruszcu na świecie. ABG jest spółką giełdową. Lokalne społeczności w Tanzanii zostały przesiedlone i pozbawione praw w związku z ekspansją kopalni złota Mara, należącymi do ABG. Od otwarcia kopalni dochodziło do konfrontacji ludności lokalnej z jej ochroną. Zdarzały się nawet strzelaniny. Protesty przeciwko kopalni w 2011 r. zakończyły się rozruchami, w których siły policji zabiły 7 osób. Policja i ochrona kopalni były również oskarżane o nadużycia na tle seksualnym wobec kobiet oraz nielegalne zatrzymywanie protestujących. Badanie z 2009 r. wykazało w glebie i wodzie stężenie

arseniku 40 razy wyższe niż dopuszczalny limit Światowej Organizacji Zdrowia (WHO). Zatruta była również woda pitna.

Te dwa przykłady świadczą o tym jak jest ważne dobierać sobie odpowiedniego dostawcę surowca. W tym kierunku idą zmiany w prawodawstwie europejskim. Unia Europejska planuje przyjąć prawo, które ma na celu ukrócenie handlu minerałami konfliktu. Parlament Europejski przedstawił mocny projekt legislacji w tej sprawie. Jeśli państwa wspólnoty go poprą, wówczas wszystkie firmy wykorzystujące cyń, tantal, wolfram i złoto w swoich produktach lub importujące te metale, będą miały obowiązek zadbania o to, by były one pozyskiwane w sposób etyczny. Firmy będą musiały sprawdzać, skąd pochodzą surowce i czy nie finansują one krwawych konfliktów oraz naruszania praw człowieka.

Opracowano na podstawie broszury „Bрудny zysk” Fundacja Centrum CSR i materiałów na stronie Instytutu Globalnej Odpowiedzialności. Wykorzystano zdjęcia pochodzące z broszury, autorstwa Sebastian Rötters i Audrey Gallet

Raport dostępny na stronie:

http://www.centrumcsr.pl/wp-content/uploads/2013/10/Raport_Brudny-Zysk.pdf

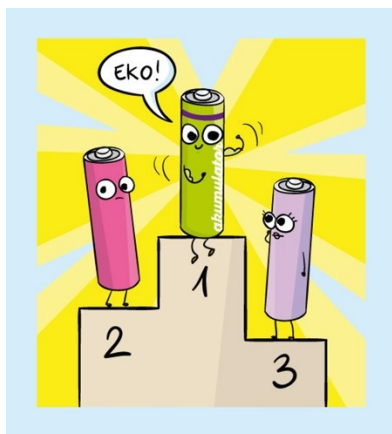
Projekt dofinansowany ze środków UE

Kampania „Finansowanie zrównoważonej przyszłości” *Financing sustainable future* jest dofinansowana ze środków Unii Europejskiej. Za treść artykułu odpowiedzialny jest Polski Klub Ekologiczny Koło Miejskie w Gliwicach. Poglądy w nim wyrażone nie odzwierciedlają oficjalnego stanowiska Unii Europejskiej

Bateria pomysłów - konkurs na całego

Aleksandra Józewicz

Polski Klub Ekologiczny prowadzi projekt Bateria pomysłów. Konkurs na najlepszą kampanię edukacyjną dotyczącą właściwego postępowania z bateriami skierowaną do rówieśników. Projekt swym zasięgiem obejmuje

całą Polskę, przewidziano udział 160 szkół. Zadaniem drużyny, składającej się z 10 uczniów i nauczyciela, jest przygotowanie pracy pokazującej jak właściwie postępować z bateriami. „Właściwie”, czyli jak? Na to pytanie drużyna musi znaleźć odpowiedź sama. Pomocny na pewno będzie tutaj elektroniczny quiz, dostępny na stronie www.bateriapomyslowquiz.pl, gdzie cztery razy w miesiącu pojawia się pytanie dotyczące baterii a także profil Facebook *Bateria pomysłów*, gdzie na bieżąco umieszczane są ważne i ciekawe informacje związane z bateriami. Co ważne udział w konkursie wymaga od uczniów samodzielności w poszukiwaniu informacji oraz kreatywności, aby zdobytą wiedzę przekazać w interesujący sposób swoim rówieśnikom. Prace konkursowe w formie filmików, prezentacji, zdjęć z opisami itp. zostaną umieszczone na stronie internetowej www.bateriapomyslowkonkurs.pl i do końca marca będzie można oddać na nie swój głos. 6 drużyn, które zdobędzie najwięcej głosów w internetowym głosowaniu, wejdzie do ogólnopolskiego finału. 3 najlepsze drużyny w każdym województwie otrzy-

mają nagrody w postaci USB w kształcie baterii o pojemności 16 GB, a także zestawy pomocy dydaktycznych dla szkół oraz nagrody w postaci gier planszowych pt. Zasilany wyścig, które powstały w ramach projektu. Już same gry planszowe są bar-

dzo ciekawą nagrodą, gdyż jej treść ściśle związana jest z tematyką baterii. Gra planszowa w atrakcyjny sposób przekazuje ważne informacje dotyczące właściwego postępowania z bateriami - po pierwsze zachęca do ograniczenia zużycia jednorazowych baterii, punktuje graczy, którzy wykazują się proekologicznymi nawykami - jednocześnie uczy i bawi. Finałiści konkursu będą rywalizować o zwycięstwo podczas wyjazdowego finału. W trakcie finału, uczniowie będą musieli wykazać się wiedzą nt. baterii, ale także umiejętnościami pracy zespołowej pod presją czasu. Zwycięska drużyna w nagrodę pojedzie na dwudniową wycieczkę do wybranego Parku Narodowego, uczniowie otrzymają nagrody indywidualne - odtwarzacze mp4, nauczyciel dysk przenośny dużej pojemności, a szkoła nowoczesny mikroskop z kamerą i wejściem USB.

Patronat Honorowy

Projekt Bateria pomysłów. Konkurs na najlepszą kampanię edukacyjną dotyczącą właściwego postępowania z bateriami skierowaną do rówieśników został objęty Honorowym Patronatem przez Ministra Środowiska i Ministra Edukacji Narodowej.

Projekt jest dofinansowany ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach.

Projekt wspierany przez
HOPPECKE
POWER FROM INNOVATION

Współpraca w Dolinie Rzeki Białej

Aleksandra Józewicz

Przed nami ostatni rok realizacji projektu *Unikalne walory Doliny Rzeki Białej wartością społeczną i ekonomiczną regionu, który realizujemy wspólnie z Centrum Kultury i Promocji Gminy Ciężkowice.*

O działaniach zrealizowanych do tej pory, pisaliśmy w numerze 4/2015 Biuletynu, teraz jednak chcielibyśmy się skupić na tym, co jeszcze przed nami. W ramach projektu przygotowaliśmy 3 działania, dzięki którym nawiążemy współpracę bilateralną z organizacjami państw darczyńców - w tym przypadku z Norweskim Instytutem Badań Biogospodarki NIBIO. W czerwcu odbędzie się wizyta studialna przedstawicieli PKE, CKiP Gminy Ciężkowice oraz polskich parków narodowych w Norwegii. Celem wizyty będzie wymiana wiedzy i doświadczeń w zakresie zwiększania świadomości ekologicznej społeczeństwa poprzez turystykę przyrodniczą na terenach chronionych. Wizyta pozwoli na obserwację narzędzi edukacyjnych, marketingowych oraz prawnych stosowanych w Norwegii pod kątem możliwości ich zastosowania w Polsce. Cenne przyrodniczo obszary stanowią dziedzictwo narodowe, które niewątpliwie należy chronić. W Norwegii podejście do tego zagadnienia jest inne niż w Polsce. Przyroda stanowi dobro wspólne, z którego mieszkańcy mogą korzystać, ale jednocześnie

bardzo silna jest odpowiedzialność za dobry stan przyrody wśród mieszkańców tego kraju. Chodzi przecież o to, aby ludzie korzystali z zasobów przyrody, ale w odpowiedni sposób. Aby tak się stało potrzebny jest odpowiednio wyedukowany i świadomy turysta, system prawny, który zabezpiecza „prawa przyrody” ale i system egzekwowania stosowania tego prawa. Po wizycie w Norwegii będzie miała miejsce rewizyta w Polsce oraz konferencja, podczas której wspólnie z norweskimi partnerami będziemy zastanawiać się, które z rozwiązań stosowanych w Norwegii da się zastosować w Polsce. Te działania planowane są we wrześniu. Do udziału w konferencji zaproszone zostaną osoby zajmujące się ochroną przyrody w Polsce, turystyką przyrodniczą oraz edukacją ekologiczną. Informacje o miejscu, dokładnym terminie i programie będą dostępne na naszej stronie internetowej w późniejszym terminie.

Współpraca różnych środowisk - w tym samorządowców, mieszkańców, organizacji pozarządowych, osób zajmujących się edukacją ekologiczną oraz naukowców jest w projekcie kluczowa. Poza spotkaniami z mieszkańcami, warsztatami dla nauczycieli i uczniów, projekt zakłada przeprowadzenie seminarium warsztatowego dla przedstawicieli samorządów z terenu trzech województw - małopolskiego, podkarpackiego i śląskiego. Seminarium ma na celu identyfikację możliwości rozwoju gospodarczego gmin, na terenie których wyznaczono obszary chronione. Również podczas warsztatów dla samorządowców dużą uwagę poświęci się współpracy gmin leżących wzdłuż rzeki przy rozwiązywaniu problemów powodzi, podtopień ale też działań mających na celu zapobieganie powodziom. Przemyślane i dobrze zaplanowane działania w gminie leżącej wyżej biegu rzeki są w stanie ochronić mieszkańców gmin leżących poniżej.

Nawiązanie trwałych kontaktów - tzw. sieciowanie oraz współpraca są priorytetowe z punktu widzenia efektów tego projektu.

Współczesne rolnictwo ekologiczne - seminarium w Łosiuwie

17 marca 2016 r. w Łosiuwie odbyło się seminarium pt. **Współczesne rolnictwo ekologiczne - zagadnienia produkcyjne, możliwości rozwoju, marketing**. Spotkanie zorganizował Opolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego. W seminarium w roli prelegentki uczestniczyła Aleksandra Józewicz, która omówiła temat związany z jakością żywności oraz świadomością konsumenta w zakresie żywności ekologicznej. Ważnym zagadnieniem jest tu wzajemne poznanie swoich oczekiwań i możliwości, bo choć żywność ekologiczna staje się coraz bardziej pożądana przez konsumentów, to nie przekłada się to wprost proporcjonalnie na jej podaż. Bariery są nie tylko mały odsetek przetwórci produktów ekologicznych, ale także niski stopień wiedzy na temat - z jednej strony - zapotrzebowania konsumentów, a z drugiej - możliwości produk-

cyjnych rolników. Podczas seminarium zostały omówione także aktualne przepisy skarbowe oraz kwestie związane z unijnymi dopłatami do rolnictwa ekologicznego. W spotkaniu oprócz rolników posiadających certyfikowane gospodarstwa ekologiczne, wzięły udział również osoby, które planują przestawienie produkcji z konwencjonalnej. Cieszy fakt, że wśród tych osób sporą grupę stanowią młodzi rolnicy, którzy w rozwoju rolnictwa ekologicznego upatrują swoją szansę na kontynuowanie rolniczych tradycji rodziny przy jednoczesnym zapewnieniu zysku na satysfakcjonującym poziomie. Osoby zainteresowane nawiązaniem współpracy z rolnikami ekologicznymi w województwie opolskim zachęcamy do kontaktu z OODR w Łosiuwie.

POLSKI KLUB EKOLOGICZNY KOŁO MIEJSKIE W GLIWICACH

Uznając prawo każdej osoby ludzkiej do życia w czystym i zdrowym środowisku za jedną z podstaw godnego życia oraz stojąc na stanowisku pełnego poszanowania integralności natury i zachodzących w niej zjawisk, Klub wyznacza sobie misję ratowania i poprawy stanu środowiska, ochrony przyrody oraz życia i zdrowia człowieka.

Cele działania Klubu są następujące:

- *uznanie zrównoważonego rozwoju jako podstawy polityki społeczno-gospodarczej państwa,*
- *ochrona środowiska, w tym ekologia rozumiana jako ochrona zwierząt, roślin i ochrona całego dziedzictwa przyrodniczego,*
- *ochrona krajobrazu naturalnego i dziedzictwa kulturowego,*
- *kształtowanie w społeczeństwie świadomości, że jakość życia zależy od racjonalnego gospodarowania zasobami naturalnymi i zachowania równowagi między środowiskiem a rozwojem cywilizacji,*
- *powszechna edukacja ekologiczna.*

Redakcja: Aleksandra Józewicz **Polski Klub Ekologiczny Koło Miejskie w Gliwicach** ul. Ziemowita 1 III piętro skr. poczt. 489 44-100 Gliwice
www.pkegliwice.pl ; Faks: 32 231 85 91 E-mail: biuro@pkegliwice.pl

www.pkegliwice.pl